

tartalán - druh *tkaniny*; pozri *móda*: „*druhé rokoko*“; *textil, textília*

tartan - druh škótskeho vzoru, založený na rôznych farebných kombináciách kociek; škótska *vlnená* látka; pozri *kilt, móda, textil, textília*

http://en.wikipedia.org/wiki/R._R._McIan

D. Morier: Bitka pri Culloden

P. Batoni: Kolonel Hong Weiliangedeng (1765-1766)

Tartar - tatársky *chán* (pozri *Tatári*), ktorého *emblémom* bola čierna *sova*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

Tartaros - v *gréckej mytológii* 1. boh večnej tmy, s ktorým sa spojila *Gaia* po potlačení *vzbury Gigantov*; ich synom bol *Týfón/Tyfôeus*;

2. najhlbšia časť *podsvetia*, v ktorej duše mŕtvych odpykávali trest (pozri *Tantalove muká, Sizyfos, Danaidy*); neskoršie názov celého podsvetia; do Tartaru uvrhol *Titánov Zeus*

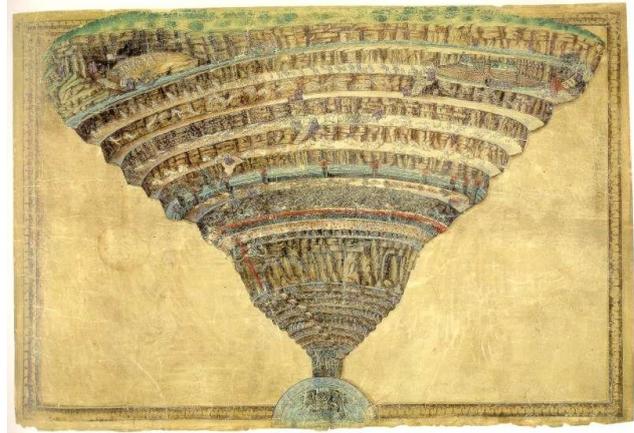
Baleka: pre *ikonografiu* dôležitá aj synonymita lat. pojmu *can (pes)* a *chán (Tatár > človek ex Tartari > z Tartaru, podsvetia, pekla, tzn. krutý človek)*

www: Tartaros alebo Tartar bola v starovekom Grécku bezodná priepasť večnej temnoty, kam putovali duše najhorších spomedzi ľudí; Sem boli vyhnaní, okrem iných aj *Kronos, Titáni, Sizyfos* a *Tantalos*; Tartaros sa niekedy nazýva celé podsvetie, inokedy jeho najtemnejšie miesto so žalárom v podobe železnej kletky; metonymicky aj vládca podsvetia Hádés; boh tejto priepasti sa takisto volal Tartaros; pojem boha Tartara a priepasti Tartaros v mytológii splýva; priepasť bola hlboko vnútri zeme alebo hlboko pod zemou a zhodenie do nej patrilo medzi najstrašnejšie tresty, aké poznali grécke mýty; najvyšší boh *Zeus* v nej napríklad uväznil premožených *Titánov*, a hoci boli jeho úhlavnými nepriateľmi, napokon usúdil, že ich potrestal príliš ťažko, a tak ich z nej vypustil

www: boh Tartaros mal s bohyňou noci *Nyx* synov *Thanata* a *Hypna* a dcéru *Léthe*; prvý z nich bol bohom *smrti* a druhý bohom *spánku*; podľa niektorých autorov ich však *Nyx* zrodila sama zo seba bez otca; *Léta* bola bohyňou rovnomennej podsvetnej „rieky zabudnutia“.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Tartarosz>

<http://eo.wikipedia.org/wiki/Tartaro>

F. Angelico: Posledný súd - Tartarus

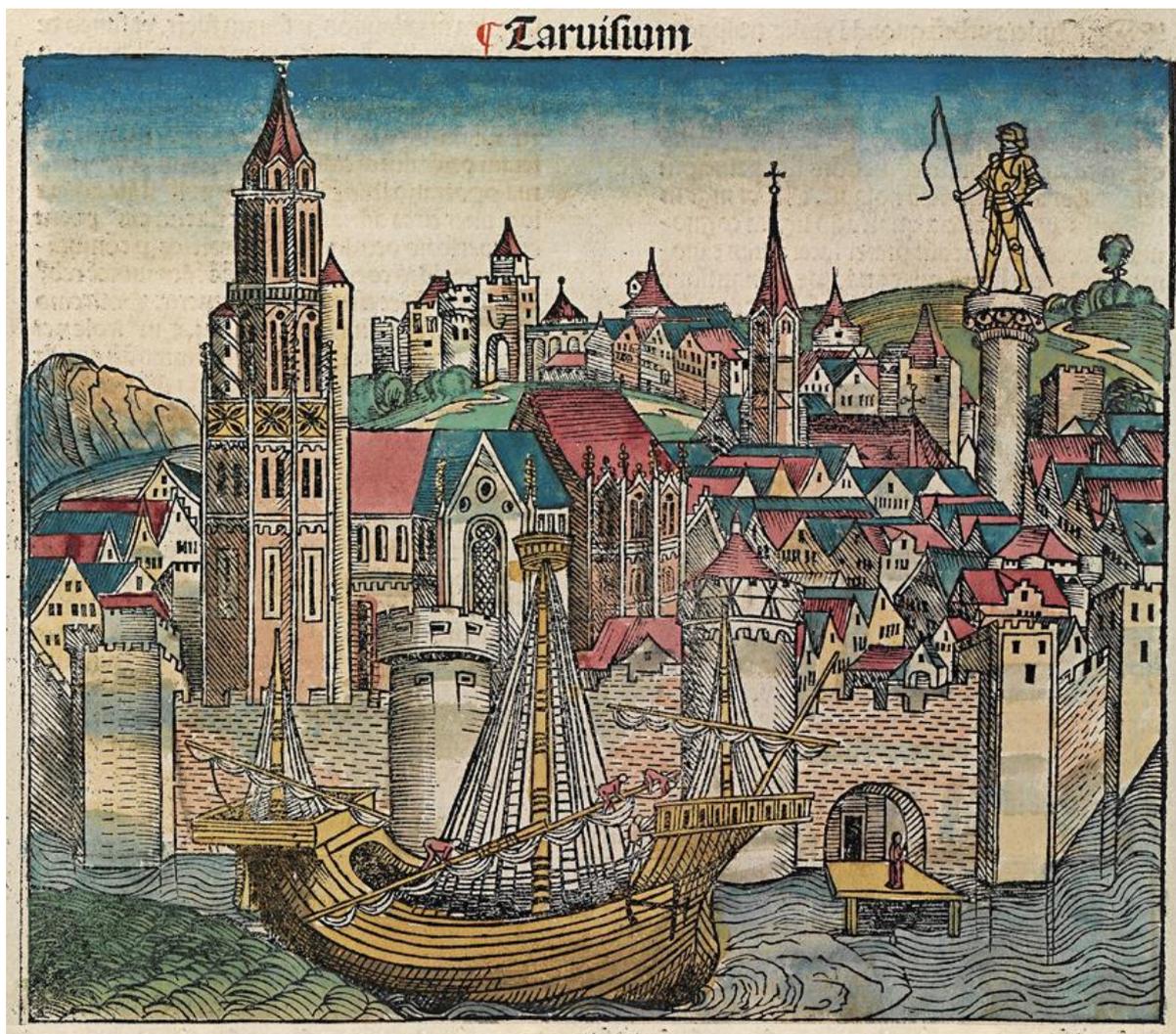
S. Botticelli: Konceptia Tartaru

Targúmy - hebr. תרגום / Targum

Malá čsl. encyklopédia: Targúmy sú *aramejské* preklady textov *Starého zákona*; používali sa počas čítania *Tóry* v *synagóge* po návrate z *babylonského zajatia*, keď väčšina *Židov* rozprávala *aramejsky* a nerozumela *hebrejčine*; písané a skompilované v *Izraeli* a *Babylone* v čase na druhého chrámu až do skorých stredoveku; najznámejšie sú Targum Onkelos a Targum Jonathana ben Oziela; Targumy sa líšia jeden od druhého a stále viac sa objavujú ako fragmenty; aj v Novom zákone boli rozšírené v dobe vzniku novozákonných textov; avšak v hebrejčine boli vysoko regulované a dokonca bolo zakázané ich používanie v synagógach; pozri *archanjel Gabriel*; *biblia*

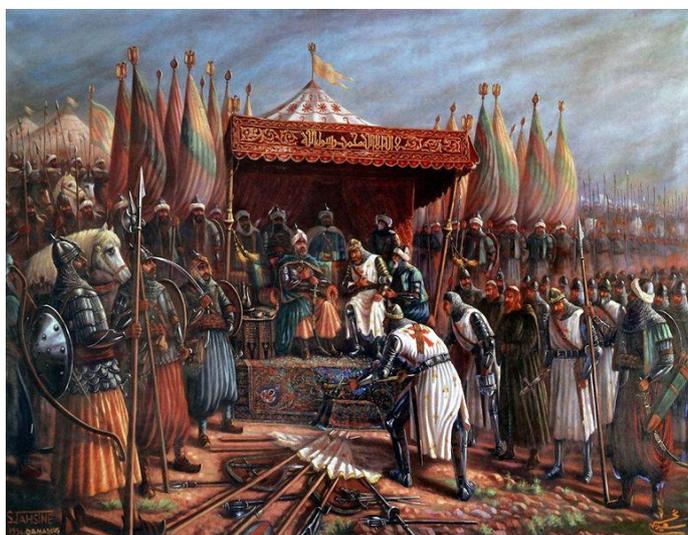
<http://en.wikipedia.org/wiki/Targum>

Tarvisio - pozri *Taliansko*

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff: Tarvisio (Norimberská kronika, 1493)

Tahsine Said - (†1985); sýrsky maliar; pozri *Saladin, krížová výprava*

S. Tahsine: Saladin a Guy de Lusignan po bitke o Hattin v 1187 (1954)

S. Tahsine: Svadba v Damašku

Tassi Agostino - (†1644); taliansky krajinár a maliar námetov mora; pozri *kvadráturne maliarstvo*; *marina*

http://en.wikipedia.org/wiki/Agostino_Tassi

A. Tassi: Preteky na Kapitoline

A. Tassi: Aeneova loď

Tasília - severoafrická jaskyňa s *paleolitickými jaskynnými malbami* z obdobia mladšieho *paleolitu* (*solutréen*)

Tasmin - v *islame* rajský prameň, z ktorého pijú *Alahovi* priatelia vodu zmiešanú s *vínom*, ktoré je na zemi smrteľníkom prísne zakázané; porovnaj *rajské rieky*; pozri *raj*

Tassilov pohár - Judák, Čekovská: jeden z najstarších dochovaných *pohárov*, ktorý daroval bavorský vojvoda Tassilo III. (†794) kláštoru v Kremsmünstri, ktorý sám r. 777 založil; ide o bronzový kalich, pozlátený striebrom a zlatom, anglosaského dizajnu

https://en.wikipedia.org/wiki/Tassilo_Chalice

Tassilov pohár (replika originálu z 780)

tašizmus - tachizmus

tata - japonská rohožka o rozmeroch 90x180 cm, ktorá tvorila *modulovú sieť* tzv. *prérijových domov*, ktoré navrhoval *F. L. Wright*, predstaviteľ *organickej architektúry*; pozri *japonské umenie*

Tatári - Baleka v súvislosti s heslom *chán*: pre *ikonografiu* dôležitá aj synonymita lat. pojmu *can (pes)* a *chán* (Tatár > človek z „ex Tartari“ > „z *Tartaru*“, podsvetia, *pekla*, t.j. krutý); naproti tomu *Cangrade*, Veľký chán, bol pseudonym prevzatý v Taliansku zo sympatie k Tatárom, s ktorými obchodovali Benátky a Janov a od ktorých sa očakávalo spojenectvo proti Turkom; súvzťažnosť psov a Tatárov je zrejmá aj na vyobrazeniach (Španielska kaplnka S. Mária Novella vo Florencii); pozri *vinohradník*, *vinohrad*, *vinohradníctvo*; *ťubetejka*, *Kukkónia*

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Tat%C3%A1ri>

Tatársky národný kroj 18.st.
Autor neuvedený: Tatársky tanec

Chán Tochtamiš pred Moskvou (iluminácia)
Mesto Suzdal po útoku tatárskych vojsk(stredoveké ruské anály)

Tate Gallery (v Londýne) - založená 1897 sirom Henrym Tatom (1819-1899); pôvodne bol súčasťou *National Gallery* v Londýne; od 1915 sústreďuje britské umenie, od 1917 tiež moderné umenie; od 1955 je samostatnou inštitúciou; najvýznamnejší umelci: A.Renoir, C.Pissarro, W.Turner, V.Vasarely, P.Klee; pozri *múzeum, galéria*

Tatenen - egyptský praboh mesta *Menhoferu*, jeden z najstarších *egyptských bohov*, ktorý ustúpil kultu *Ptaha*; jeho meno postupne skracované (Tatenen, Tenen, Te, T); zobrazovaný ako muž s hlavou *hada*, baraními rohmi s dvoma vysokými perami; zobrazenie známe až z čias neskoršej rímskej doby

Socha Ramsesa II a Tatena (vpravo) z Memphisu

Tatlin Vladimír Jevgrafovič - (†1953); zakladateľ ruského *konštruktivizmu*; formuloval princípy *konštruktivizmu*; jeho dielo (neuskutočnené), známe tiež Tatlinova veža alebo Veža III.internacionály, malo byť vyjadrením architektonického konštruktivizmu a symbolom modernosti doby; pozri *kontrareliéf*

http://it.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Evgrafovi%C4%8D_Tatlin

V. J. Tatlin: Veža III. internacionály

tátoš - v slovenských mýtoch *kôň*, ktorý sa mohol vznášať vo vzduchu; pozri *slovanská mytológia*

Tatry - pozri *Slovensko, Nízke Tatry, Vysoké Tatry*

http://www.tatragaleria.sk/?id_menu=8655

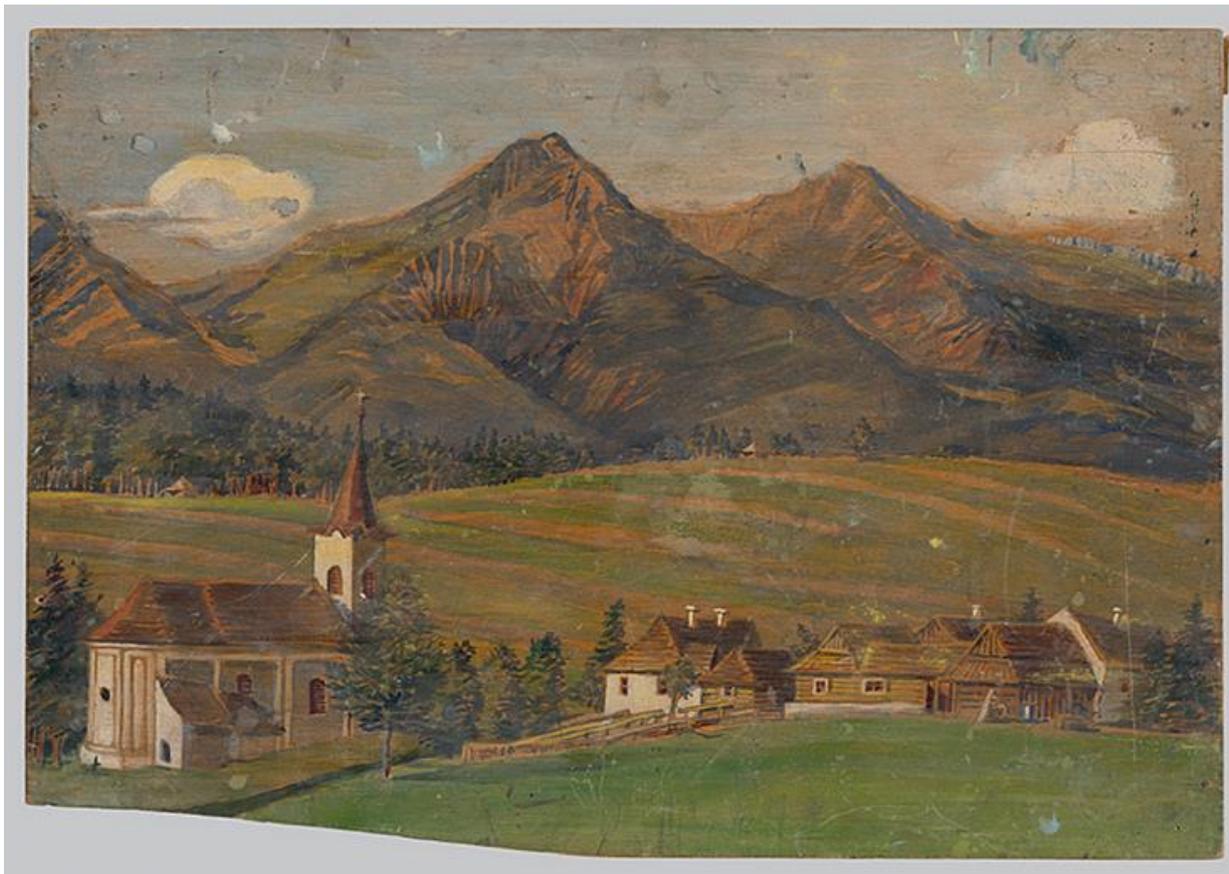
<http://www.dartesro.sk/?act=katalog&KATEGORIA=107&lang=de>

http://www.webumenia.sk/web/guest/detail/-/detail/id/SVK:SNG.O_120/Jan%20H%C3%A1la

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_2824

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_5918

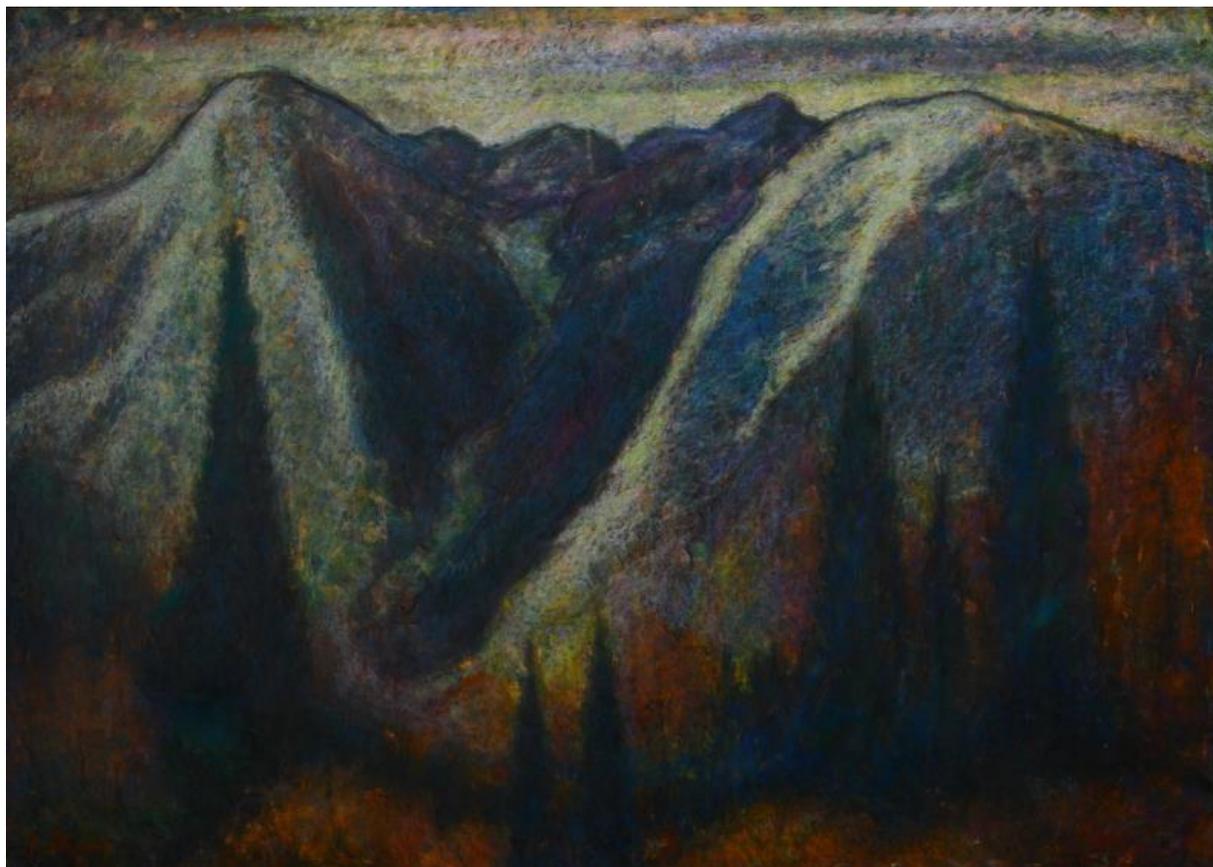
http://www.tatragaleria.sk/?id_menu=19843

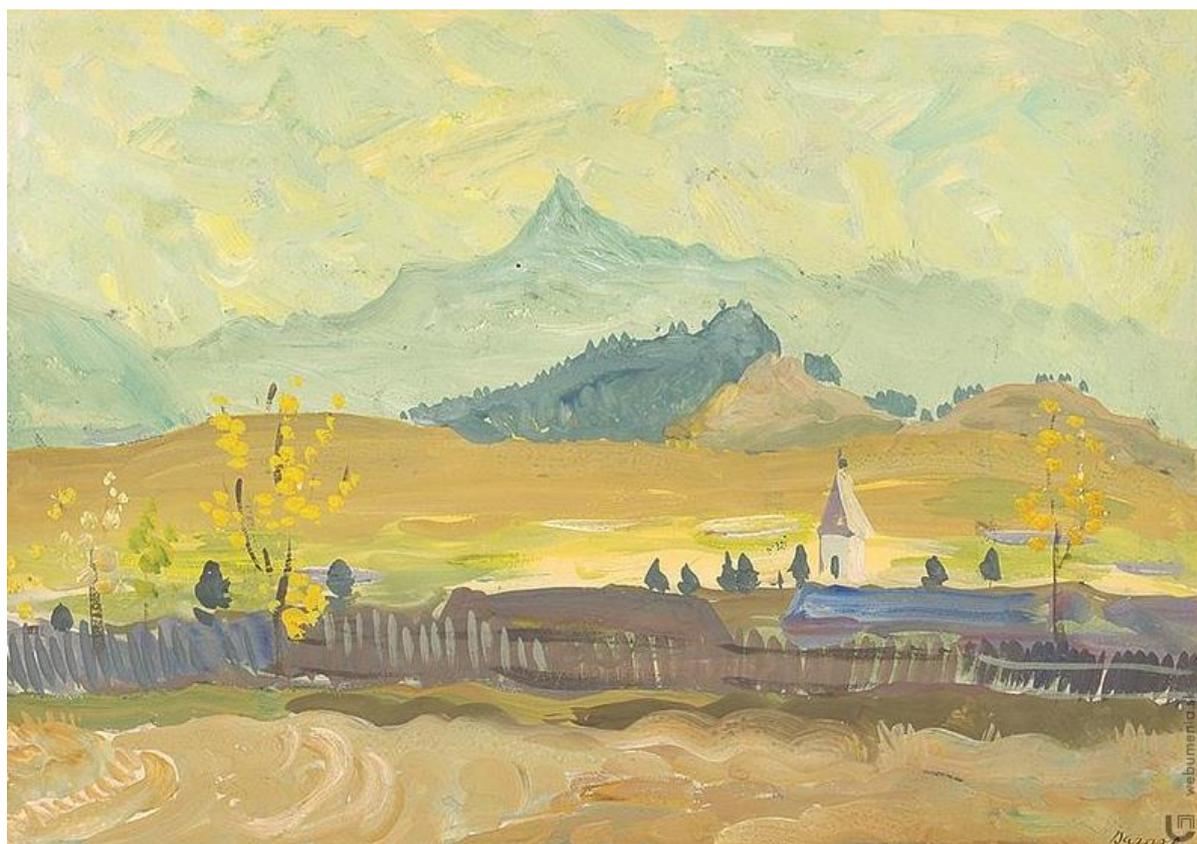
M. Czobelová: Ždiar - Belánske Tatry (termpera, 1925-1935)

J. Augusta: Náčrty k Oraniu - Važec (1919)

J. Alexy: Tatry (1940)

M. A. Bazovský: Tatry (1943)

M. A. Bazovský: Panoráma Tatier s Vysokou (1945-1950)

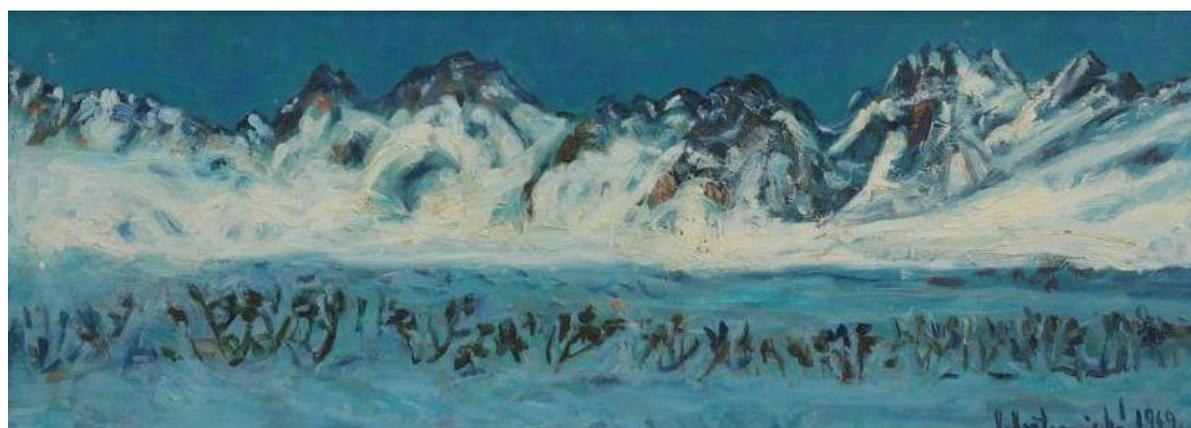
J. Hála: Pod Tatrami (1929)

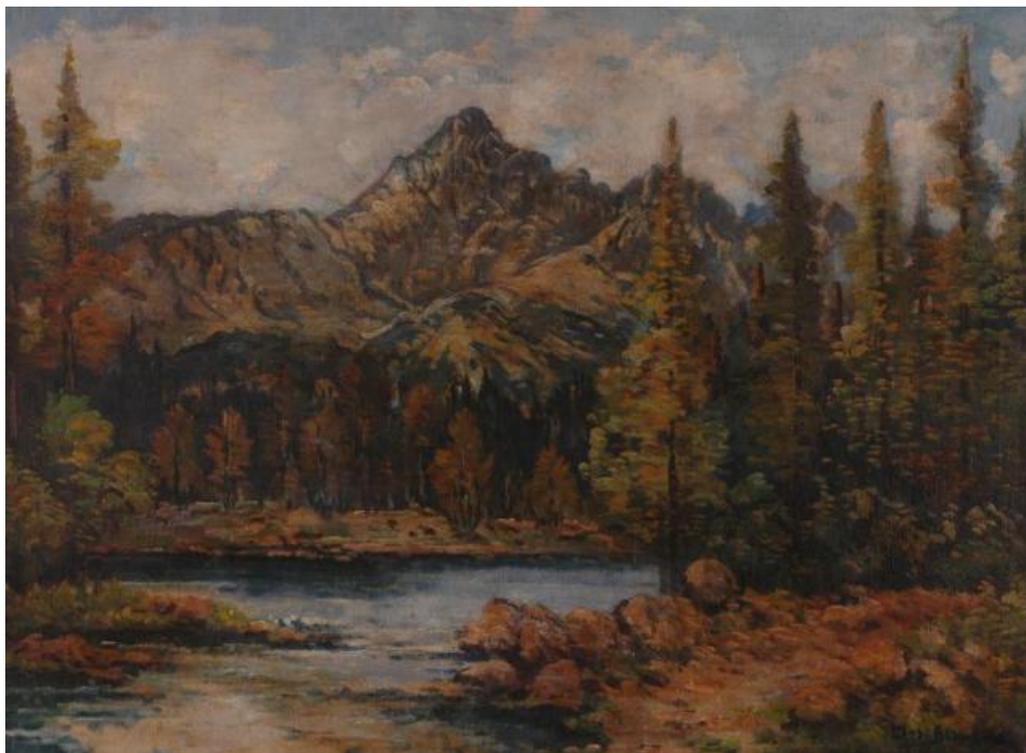
J. Hála: Ovčiar (1943)

J. Hála: Uspávanka v poli (1935)

V. Vestenický: Tatry v zime (1949)

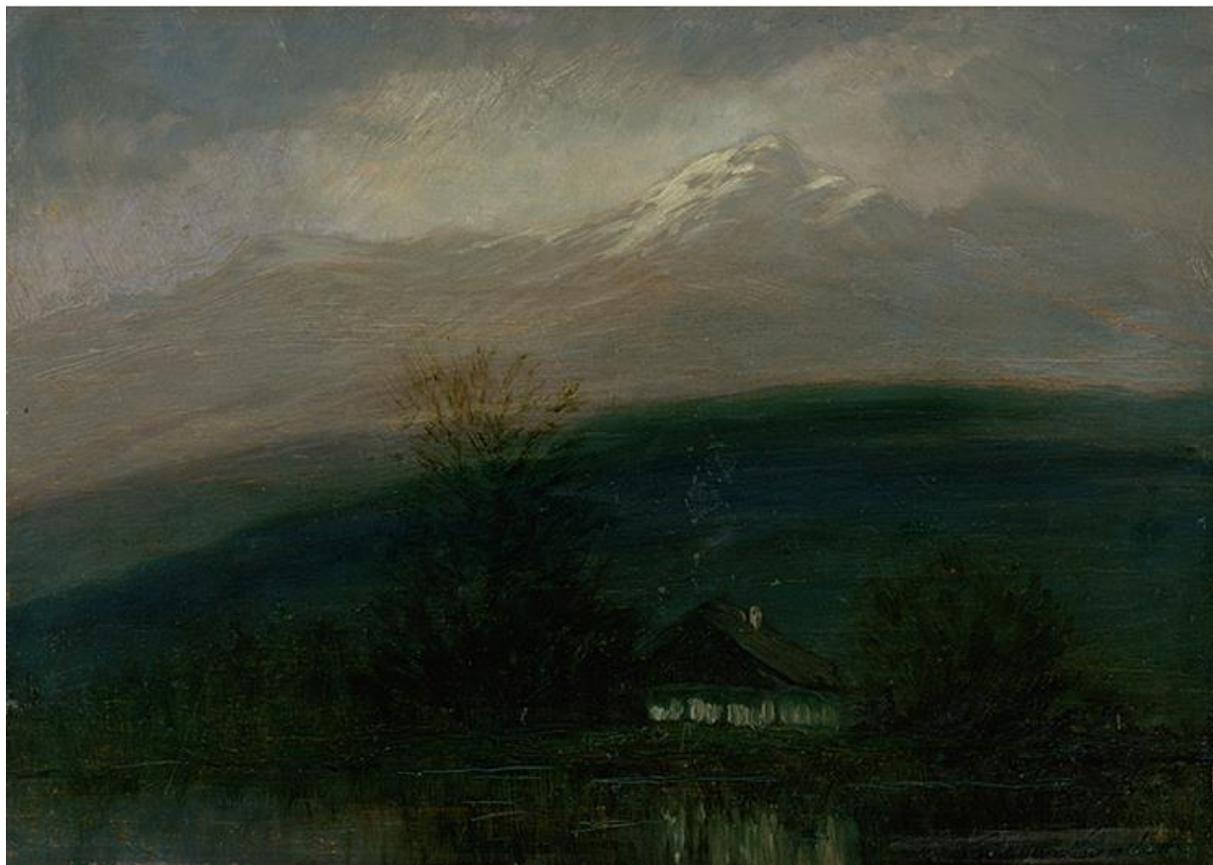
J. Bendík: Pleso v Tatrách (20.st.)

F. Katona: Zimný deň vo Vysokých Tatrách (1910-1930)

F. Katona: Pohľad na Vysoké Tatry (1900-1910)

F. Katona: Tatry v noci (okolo 1900)

F. Katona: Tatranský motív (po 1900)

F. Katona: Podvečerná tatranská krajina (po 1900)

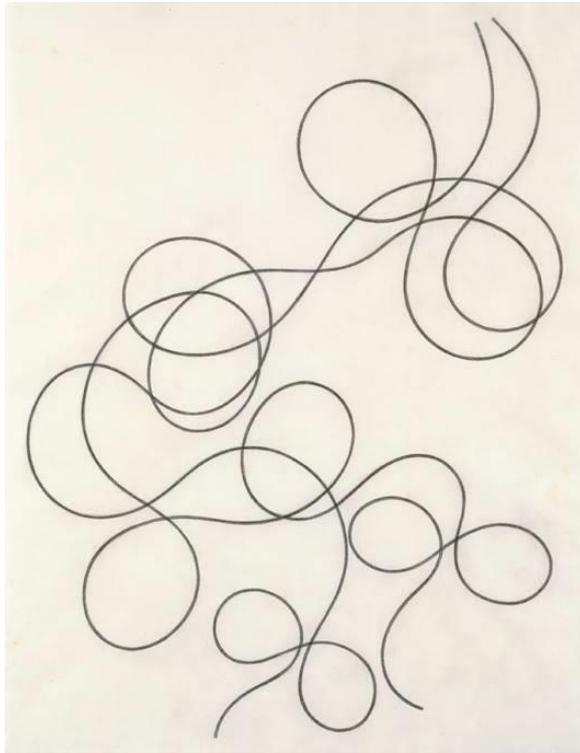
F. Katona: Tatranská krajina (1926)

tatuáž - tetovanie

tau - písmeno gréckej abecedy: **Τ/τ**

Baleka: *písmový symbol* z gréckeho *písma*; písmeno tau bolo symbolom *križa* (pozri *križ egyptský atoninský*); ak grécke písmeno *theta* bolo symbolom smrti a padlí vojaci ho mali v zoznamoch pri svojom mene, potom tí čo prežili, boli označovaní v zoznamoch písmenom tau; pozri *Bronzový had* (Hall)

Tauber-Arp Sophie –

S. Taeuber-Arp: Pohyby linky (1939)

taulas - talayota

Taumas – Thaumás

Taunay ml. Adrien - (†1828); francúzsky maliar a kresliar

http://en.wikipedia.org/wiki/Adrien_Taunay_the_Younger

Taunay Nicolas-Antoine - (†1830); francúzsky žánrový a historický maliar, otec maliara Adriena Taunay ml.; zúčastnil niekoľkých výstav v Európe, ktoré boli obľúbené vo Francúzsku v časoch Napoleona; bol členom francúzskej umeleckej misie do Brazílie r. 1816; stal sa hlbokým obdivovateľom krajiny Ria; v Rio de Janeiro postavil svoj dom od centra mesta, aby bol bližšie k prírode; pozri *gilotína*; *francúzski maliari 18.st.*, *francúzski maliari 19.st.*

https://www.google.sk/search?q=Taunay+Nicolas-Antoine&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&imgil=MXWwJm7MF6X5OM%253A%253BOTJtTBmD0n-egM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.oceansbridge.com%25252Foil-paintings%25252Fproduct%25252F73458%25252Fgeneralbonaparte&source=iu&pf=m&fir=MXWwJm7MF6X5OM%253A%252COTJtTBmD0n-egM%252C_&usg=__Kwna_e3D7Iw2jL2VnMhNvjDsjA8%3D&dpr=1&ved=0CCgQyjc&ei=PEHfVLjFOczmap3AgPgG#imgdii=&imgcr=MXWwJm7MF6X5OM%253A%3BOTJtTBmD0n-egM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.oceansbridge.com%252Fpaintings%252Fartists%252Frecently-added%252Fjuly2008%252Fbig%252FGeneral-Bonaparte-XX-Nicolas-Antoine-Taunay.JPG%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.oceansbridge.com%252Foil-paintings%252Fproduct%252F73458%252Fgeneralbonaparte%3B800%3B509

N.-A. Taunay: Triumf gilotíny v pekle (18.-19.st.)

N.-A. Taunay: Le Théâtre de la Folie (1805-1810)

N.-A. Taunay: Štvrť Largo da Carioca v Rio de Janeiro (1816)

N.-A. Taunay: Vrch sv. Antona v Rio de Janeiro (1816)

Taur - *chetitský boh búrky* (pozri *Taur/býk*), ktorému je zasvätený začiatok roku (pozri *Nový rok*); pozri *Telipin*; *búrka, bohovia búrky*

Taurida - dnešné Gruzínsko; pozri *Ifigénia*

taurobolion - lat. taurobolium; v rituálna obeť býka v rámci prenikania kultu sýrskych a perzských božstiev, najmä *Mitru* a frygickej *Kybely*; v Rímskej ríši na 2.-4.st. kultové praktiky súviseli s obeťou o býka; v pol. 2.st. bol obrad spojený s uctievaním *Veľkej Matky*; všetky nápisy na obetných oltároch po r. 159 spomínajú bohyňu *Magna Mater*, pochádzajúcej z Malej Ázie; najskôr doložená praktika taurobolia v Taliansku sa datuje do r. 134 v Puteole; konalo sa na počesť Venuše Caelestis; prvé nápisy z 2.st. v Malej Ázii zahrnovali preteky s býkom a jeho porazenie, spojené s oslavným chválospevom panegyris na počesť božstiev alebo božstva; nemuselo ale ísť nevyhnutne náboženský obrad, hoci býk bol obetovaný a jeho mäso konzumované; prvý datovaný odkaz na bohyňu *Magna Mater* v súvislosti s tauroboliom nápis sa datuje do roku 160 v Ríme; semenníky obetovaného býka boli vtedy venované na obetný oltár v Lugdunum; údajne išlo náhradou sebakastrácie ctiteľov kultu *Cybele*, lebo tá sa priečila rímskemu étosu; taurobolia boli verejné, konali sa so súhlasom cisára a stali sa zvykom v Taliansku i *Galii*, Hispánii a Afrike; posledné zapísané verejné taurobolium bolo vykonané za Diokleciána a Maximiana na Mactar v Numidii koncom 3.st.; veľmi známy je opis taurobolia z prostredí aristokracie v neskorom 4.st.; pochádza od kresťanského básnika Aurelia Christiana Prudentia (†410) v básni *Peristephanon*, venovanej kresťanským mučeníkom; Prudentiov opis ale vôbec nezodpovedá starým zvyklostiam; podľa jeho verzie kňaz kultu *Veľkej Matky*, oblečený v hodvábnnej *tóge*, so zlatou korunou a stuhami na hlave, zaujme svoje miesto v jarku, zakrytom doskami s jemnými otvormi, na ktorých je zabitý býk, nádherne vyzdobený kvetinami a zlatom; krvavý dážď obete padá otvormi v doskách na kňaza, na jeho tvár, ba dokonca jazyk a temeno; tento akt krvavého krstu ho má očistiť a regenerovať; potom kňaz prijíma pozdravy a prejavy úcty veriacich; nedávne výskumy spochybnili spoľahlivosť Prudentiovho popisu; domnievajú sa, že pri tom vychádzal zo svojho kresťanského presvedčenia nepriateľského k pohanstvu; skoršie opisy obradu totiž uvádzajú menej krvavú formu taurobolia; taurobolium v 2.-3.st. sa zvyčajne vykonávalo ako opatrenie pre dobré životné podmienky (*salus*) cisára, ríše alebo spoločenstva; počas Julianových taurobolií obrad podstupovali prví štátni hodnostári a zástupcovia najvyšších kňazských kolégií; v Ríme sa slávnosť konala na Vatikánskom kopci a na jej mieste stojí dnes bazilika; H. Oppermann popiera predtým uvádzaný dátum slávnosti 24.marca, na ktoré pripadal *Dies Sanguinis* a každoročná slávnosť *Veľkej Matky Cybele* a *Attisa*; uvádza, že žiadne taurobolium sa nekonalo na konci marca; v neskorom 3.-4.st. obvyklým dôvodom taurobolia bola očista alebo regenerácia jednotlivca; ten bol v dôsledku obradu „renatus in aeternum (znovuzrodený na večnosť)“; samotný obrad však bolo treba obnovovať po dvadsiatich rokoch, kedy mágia krvavého povlaku vyprchala a bolo treba obnoviť sľub na ďalších 20 rokov; výsada nebola obmedzená podľa pohlavia alebo triedy; v 4.st. sa taurobolium viac ako obradom stalo symbolom pohanstva; zrejme bol zakázaný kresťanskými cisármi a stal sa znakom pohanskej šľachty a jej boja proti kresťanstvu a kresťanským cisárom; dôkazy o existencii slávnosti sú zistené do r. 390; Encyklopédia britanica píše o taurobolii ako o posvätnéj dráme symbolizujúcej vzťah bohyne matky a *Attisa*; zostup kňaza do obetnej jamy symbolizovalo smrť *Attisa*, boha vegetácie; obrad v primitívnej orientálnej praxi mal podobu pitia krvi alebo krstu zvieracou krvou, čo bolo založené na viere, že hrubá sila by mohla byť získaná spotrebou krvi alebo kontaktu s krvou; napriek fráze „renatus in aeternum“ nie je žiadny dôvod predpokladať, že obrad mal nejaké spojenie s kresťanstvom alebo bol od neho dokonca odvodený; pozri *Tauroktonia*, *grécka antická kultúra*, *antické hry*

<http://es.wikipedia.org/wiki/Taurobolio>

<https://www.flickr.com/photos/28433765@N07/14058702488/in/photostream/>

Bernhard Rode: Taurobolium alebo posvätenie kňazov Cybele za Antonia Pia (rytina, 1780)

Taurokampus - antické *monštrum* podobné *hippokampovi*, ktoré však má polovinu tela býka; pozri *hippokampus*, *bohovia vodní*

Taurokampus a Pardalokampus s Nereídami

Tauroktonia - z gréc. ταυροκτόνος/tauroktonos – „zabitý býk“; moderný názov pre ústredné kultové reliéfy rímskeho *mitraizmu*, zobrazujúce *Mitru* zabíjajúceho býka (čím stvoril svet); ide o symbolickú scénu a neexistuje dôkaz, že patróni rímskeho kultu niekedy vykonali taký rituál; rovnako ako všetky grécko-rímske mystériá sa mitraizmus zameriaval na obmedzený počet zasvätencom, a preto sú veľmi málo známe praktiky kultu; avšak niekoľko obrazov prezrádza rímsky zvyk považovať býka za obetné zviera; preto je takmer isté, že jeho zabitie predstavuje obetný akt; a pretože hlavné scény zabíjania býka sprevádzajú vyobrazenia slnka, mesiaca a hviezd, je tiež celkom isté, že scéna má *astrologické* súvislosti; ale aj napriek desiatkam teórií, žiadna nebola všeobecne prijatá; tauroktonia by sa nemala zamieňať s *tauroboliom*, v ktom bol skutočný býk zabitý zasvätencom kultu *Magna Mater*, ktorý nemal nič spoločné s mitraizmom; neexistuje žiadny dôkaz, že by zasvätencom kultu *mithraizmu* niekedy vykonali taký rituál, t.j. skutočné zabíjanie býka; malá svätyňa *mithrea/mithreum* by bola veľmi nepraktické miesto pre vykonanie takého rituálu; scény možno zhruba rozdeliť do dvoch skupín: jednoduché vyobrazenie s hlavnou scénou zabíjania a scéna, v ktorej je hlavný motív orámovaný panelmi s ďalšími scénami; najstaršia Tauroktonia sa datuje do r. 100pr.Kr.; pozri *taurobolion*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Tauroctony>

Mitra tauroktonus (mramor, 2.st.)

Mitra tauroktonus (marmor, mithraeum na Piazza Dante v Ríme, 3.st.)

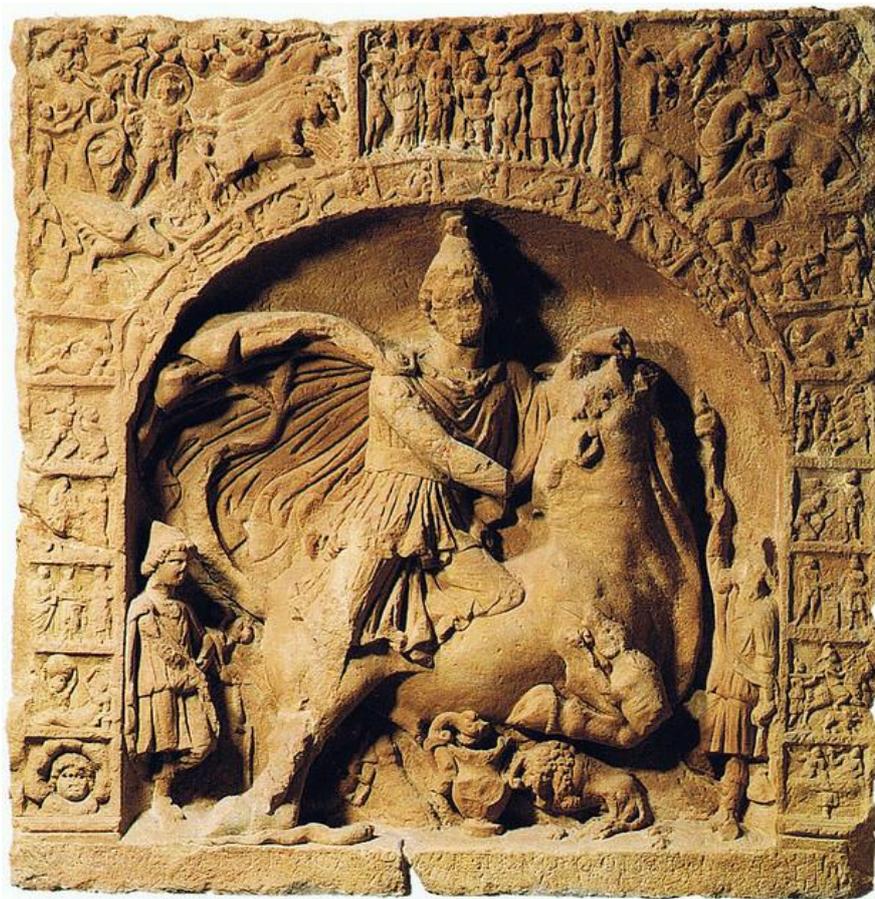
Mitra zabíja kozmického býka (Tauroktonia, rímsky reliéf z Fiano Romano neďaleko Ríma, 2.-3.st.)

Mitra zabíja kozmického býka (Tauroktonia, freska v mithraeu zo Santa Maria Capua Vetera, 2.st.)

Mitra tauroktonus (mithraeum Alba Iulia z Castrum Maros-Porto, Colonia Nova Apulensis, Rumunsko)

Mitra zabíjajúci kozmického býka, obklopený zodiakom (tauroktonia, Osterburken, Nemecko)

tauromachia – v gréc. – „boj s býkmi“; akrobatická hra v starovekom Grécku v preskakovaní cez divého *býka*; súvisela s kultom býka, ktorý bol uctievaný ako vtelenie boha > odraz v báji o *Minotaurovi* (pozri *Mínos*); pozri *Amazonomachia*, *Gigantomachia*, *Titanomachia*, *Kentauromachia*; *circus*; *antické hry*; *machia*; *krétsko-mykénska kultúra*

Tauromachia (freska, Knossos, Kréta)

Taurus - lat. býk; v podobe býka zobrazované aj božstvá prírodných síl, najmä poveternostných (pozri *Taur*; *bohovia vetra*); *zverokruhové znamenie* pre mesiac apríl, dnes 21.4.-20.5.; pozri *Býk*

tauzia/taušírovanie/tauzovanie - dvojfarebná technika vykladania kovu kovom inej farby za studena vbíjaním; starší a chybný názov bol *damaskovanie*; pozri *cuba*, *umelecké opracovávanie kovov*, *kováčstvo umelecké*; *inkrustácia*

Täubl: v šperkárstve sa termín taušírovanie prekrýva s termínom *inkrustácia*; taušírovanie je veľmi starou technikou; pri nej sa mäkkší kov vkladá do tvrdšieho, napr. zlato do *legovaného* striebra alebo ocele; do plochy z tvrdšieho materiálu sa vyryje úzkym nožíkovým rydlom ornament tak, aby prierez vrypu bol nebadane užší hore ako dole; do vzniknutých drážok sa vloží tenké drôtičky mäkkšieho materiálu a kladivkami alebo čakanmi sa zatlačú, aby sa vo vyrytých brázdach zakliesnili; povrch sa potom prebrúsi a vyleští; tieto práce vykonávané *Maurmi* boli predstihnuté dokonalými výrobkami Číňanov, ktorí túto techniku využívali pri výrobe zbraní, šperkov a ďalších predmetov

ťava - *www* v súvislosti s heslom *Camelopardalus*: v *rímskej mytológii* monštrum, napoly ťava a napoly *leopard*; *monštrum* zrejme odvodené zo *žirafy*; zviera sa vyskytovalo v opisoch (pozri *bestiár*) ešte v *stredoveku*, kým ju nenazval švédsky prírodovedec Carl Linné (†1778) ako *Giraffa camelopardalis*; v *heraldike* existujú ešte dva varianty *allocamel* (ťava s hlavou *somára*) a *camelpardelus*, ktorý sa odlišuje od camelopardala iba dvoma dozadu zahnutými rožkami; pozri *monštrum*

Eurotelevízia: v ťavom chrbte sa hromadí tuk, ktorý sa v čase núdze mení na vodu; zviera dokáže z priemerne z veľkého hrbu vytvoriť až 40l vody, čo jej postačí na energiu na celý mesiac; na chrbte má izoláciu, ktorá ju chráni pred chladom, teplom i suchom; keď sa ťava nemôže dlhší čas napiť ani nakŕmiť, hrb jej spľasne a ovisne nabok; okrem toho sú ťavy schopné piť aj slanú vodu

-podľa stredovekých *bestiárov* ťava pije iba špinavú vodu a je schopná znášať smäd po dobu troch dní (mesiacov?) a môže žiť až 100 rokov; ak je prevezená do inej krajiny, zomrie na zmenu vzduchu

-z ťavej srsti sa pôvodne vyrábala pápežská čiapka *camauro*

pozri *Oboedientia*; *kamelot*

[http://fr.wikipedia.org/wiki/Tamar_\(Gen%C3%A8se\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Tamar_(Gen%C3%A8se))
<http://bestiary.ca/beasts/beast208.htm>

Jazdec na ťave (keramika, dynastia Tchang)

Bitka medzi križiakmi a Saracénmi (iluminácia zo spisu od Guillaume de Tyr: „História zámorských udalostí a pokračovanie do r. 1232“, 13.st.)

Ťava (iluminácia zo stredovekého bestiára)

A. Collaert podľa Marten de Vos: Ázia (z cyklu Štyri kontinenty, 1551-1600)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Ľahšie pre ťavu prejsť uhom ihly, ako bohatému človeku vstúpiť do Božieho kráľovstva (rytina zo série Úbohosti bohatstva, 1563)

Neznámy rezbár (pôvodne Slovenský rezbár z 2. polovice 18.storočia): Afrika - Alegória svetadiela III. (súčasť alegórií štyroch svetadielov, 1750-1800)

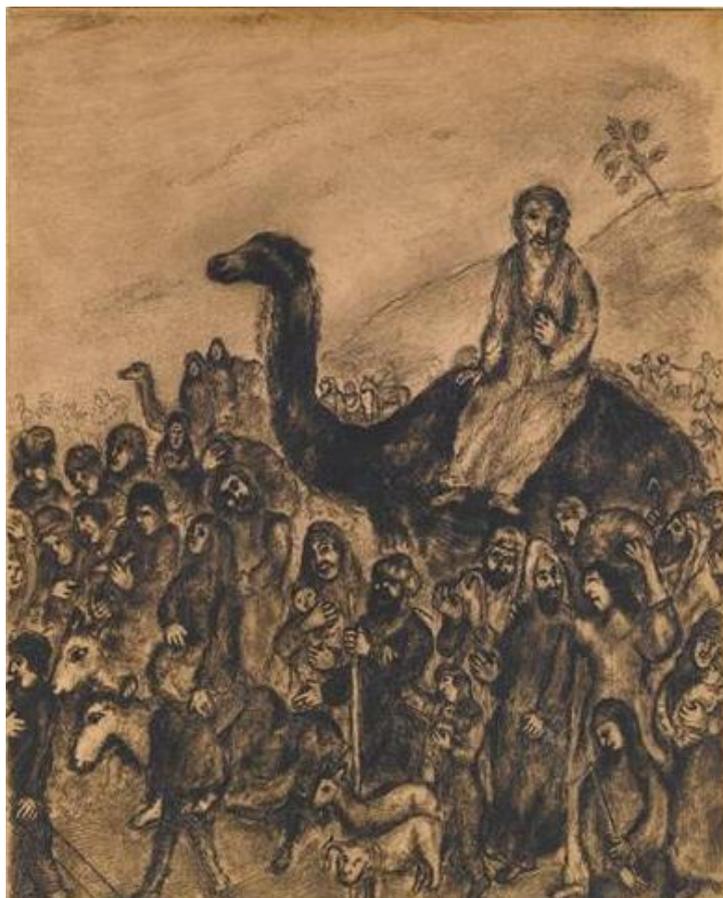
K. Marko St.: Ťavy v južnej krajine (1835-1850)

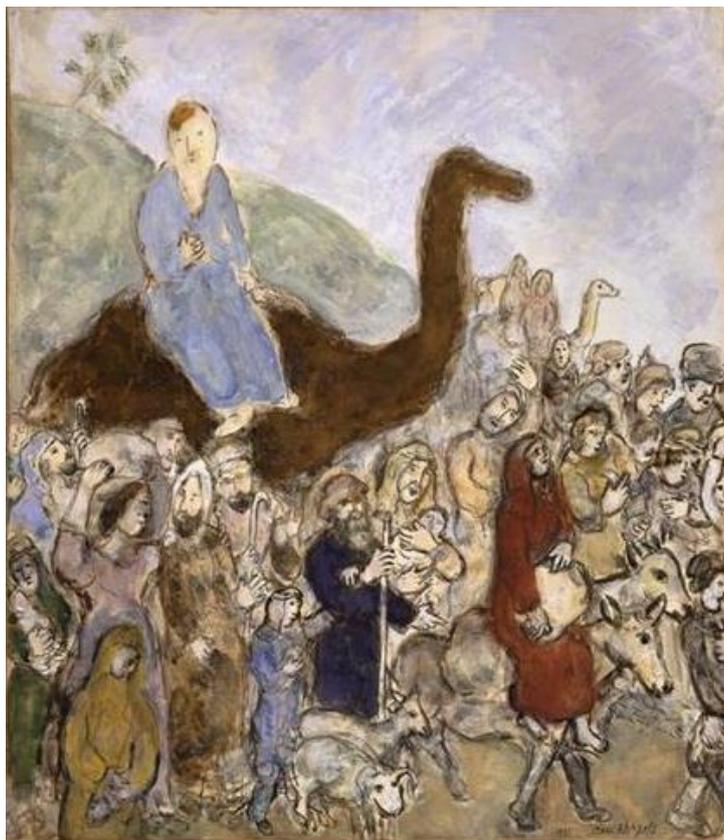
G. Doré: Jákob vchádza do Egypta (1866)

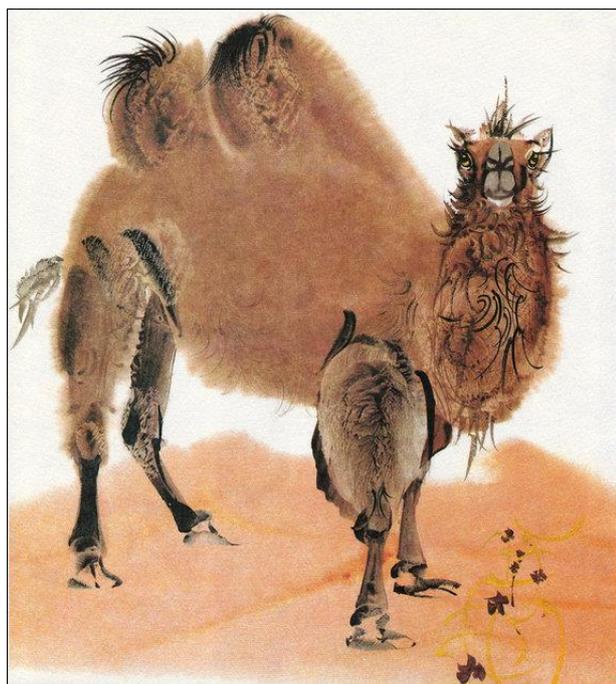
G. Doré: Zničení armády Amorejcov (drevoryt, 1866)

M. Chagall: Jákob opúšťa svoju krajinu, aby mohol vstúpiť do Egypta (1956)

M. Chagall: Jákob opúšťa svoju krajinu, aby mohol vstúpiť do Egypta (gvaš, 1931)

M. Hanák: Ilustrácia

Tavara/Tavari - Tabara

taverna - v juhoeurópskych krajinách *krčma*, *hostinec*, zvyčajne pod šírým nebom; pôvodne starorímsky obchod; pozri *hostinec*

http://viticodevagamundo.blogspot.sk/2014_03_01_archive.html

F. Bronnikov: Talianška taverna (1858)

B. de Karlovsky: Taverna (1883)

Tavík František Šimon - (†1942); český maliar, grafik, drevorytec, majster *leptu* a *mezzotinty*, pedagóg na Akadémii výtvarných umení v Prahe, zakladateľ a predseda SČUG Hollar; jeho dielo tvorí z veľkej časti pohľady na Prahu, New York a Paríž, ktoré sú ovplyvnené francúzskymi impresionistami a japonskými grafickými technikami

http://en.wikipedia.org/wiki/T._F._Šimon

http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%BD_%D0%A2%D0%B0%D0%B2%D1%96%D0%BA_%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BA

F. Š. Tavík: Japonská matka s dieťaťom

F. Š. Tavík: New York (akvatinta)

tawáif - *kurtizána* v južnej Ázii, najmä v období Mughalskej ríše; pozri *Mughalovia/Mogulovia*, *mughalské umenie*

Taweret - http://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_de_personatges_de_la_mitologia_eg%C3%ADpcia#S

Zamarovský: egyptská bohyňa pôrodu a materstva, uctievaná v podobe *hrošej* samice

taxus - *jazvec*

Taylor Horace Wilson - (†1934);

H. W. Taylor: Rozjímanie

ťažký, zložitý - pozri *obťažnosť*

ťažné vtáky - pozri *bentvueghes*

teak - český výraz *tyk*; stredne tvrdé, stredne ťažké *drevo* zlatohnedej farby, tmavnúce na vzduchu, z tropického stromu *Tectona grandis* v juhovýchodnej Ázii; užívané najmä pri výrobe *nábytku*; pozri *nábytkárstvo*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Teak>

teatíni - *kresťanský rád* založený sv. *Kajetánom*

teatron - *theatron*

Téby - *Théby*

Tedeum/Te Deum - Slovník cudzích slov: *hymnus* latinskej *liturgie* na záver rozličných liturgických slávností a iných významných slávností, napr. pri voľbe prezidenta štátu; pozri *spev*

www: z lat. Te Deum Laudamus – „Teba Bože chválim“; začiatok latinského chválospevu, ktorý dal názov celej skladbe; po stáročia ho zhudobňovalo mnoho skladateľov

Teddy boys - hudobná skupina inšpirujúca svojím obliekaním hnutie *Teds*; pozri *móda*

Teds - skupina revoltujúcej londýnskej mládeže parodujúca oblečením dobu kráľa Eduarda (úzke priliehavé nohavice, dlhé *saká* často so zamatovým golierom); pozri *móda*, *bohéma*

teepe/tipi - neprenosný *indiánsky* stan kužeľového tvaru; pozri *indiánske kultúry*

K. Bodmer: Tipi Siuxov

tefilin - škatuľka pripevnená na rameno chlapca pri obrade *bar micva* v 13 rokoch, keď je dosiahne náboženskú plnoletosť; obsahuje verš z *Tóry*; porovnaj kresťanský *enkolpion* s úryvkom *Bible*

Heriban: *aram.* tefilin = modlitebné remienky; *gréc.* *fylaktéria* - *amulety*; dve čierne kožené schránky v podobe kocky, ktoré si Židia mužského pohlavia pri ranej modlitbe viažu na *čelo* a na ľavé rameno (teda blízko *srdca*) podľa predpisov (*Exodus 13,9*); znamená to, že majú myseľ a *srdce* obrátené k Bohu; v schránkach napísané štyri state z *Tóry* (*Exodus 13,1-10; 132,11-16; Deuteronomium 6,4-9; 11,13-21*); rabíni stanovili osobitné predpisy týkajúce sa zhotovenia fylaktérií; pravoverní Židia zachovávajú predpis dodnes

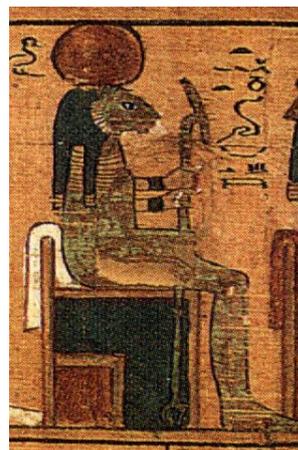
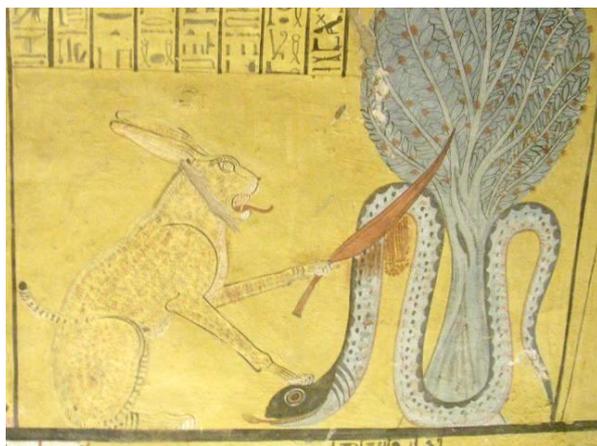

Tefnut - egyptská bohyňa vody a vlhkosti, manželka boha svetla a vzduchu *Šova*, s ktorým tvorila prvú božskú dvojicu stvorenú *Atumom*: *Šova* vydýchol nosom a *Tefnut* vyplul ako *slinu*; *Tefnut* so *Šovom* stvorili generácie bohov: *Geba* s *Nutou* (tí splodili *Usíreva* s *Éset* a *Sutecha* s *Nebthet*); *Tefnut* ako členka *Deviatich bohov* z *Onu* zaujímala tretie miesto; svojím dychom zahubila hada *Apopa*, keď chcel prevrhnuť *slnečnú loď* boha *Réa*; v spoločnosti *Šova* zobrazovaná ako žena bez *atribútov*, resp. s hlavou *leva* (porovnaj hlavu *leva Sachmet*); pozri *egyptskí bohovia*; *bohovia vodní*; *ženský princíp*

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Apop>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tefnut>

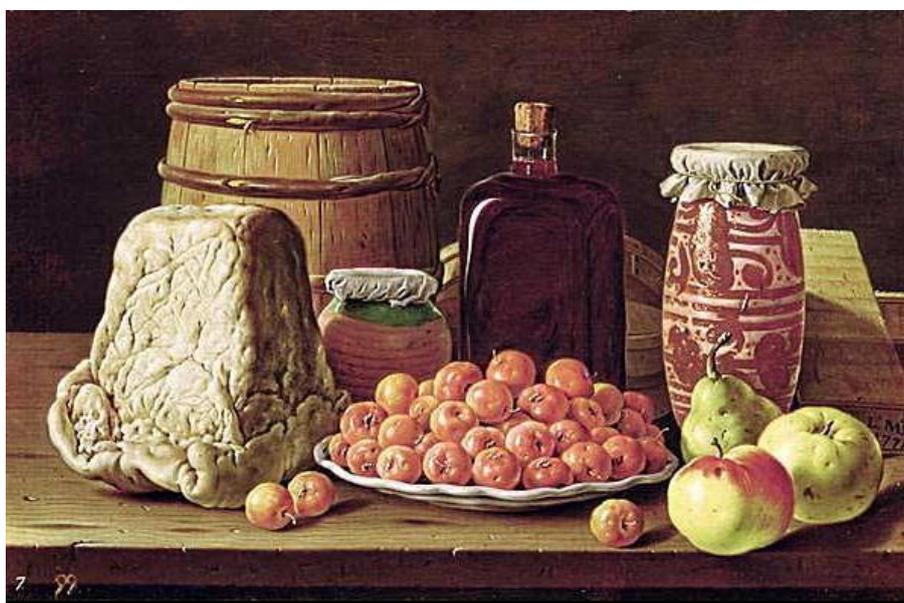
<http://mk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D1%84%D0%BD%D1%83%D1%82>

Bohyňa Tefnut v mačacej podobe zabíja hada Apopa
Tefnut s hlavou levice pri vážení srdca

téglik - pozri nádoby

L. E. Melendez: Zátišie s ovocím a syrom (bodegón, 18.st.)

L. E. Melendez: Zátiešie so slivkami a figami (bodegón, 18.st.)

L. E. Melendez: Zátiešie s chlebom, syrom, hruškami a nádobami (bodegón, 18.st.)

L. E. Melendez: Zátišie s pomarančmi a vlaškými orechmi (bodegón, 1772)

tegula - rímska strešná *krytina* z pálenej hliny, podobná dnešnej *škridle*; v mieste dotyku prekrytá kónickou *imbrex*; pozri *architektúra rímska*; *stavebný materiál*

http://en.wikipedia.org/wiki/Imbrex_and_tegula

tehla - gréc. *plinthos* (pozri *plintus/plinta*); typ *stavebného materiálu*, blok z hliny alebo ílu, vytvrdený pálením proti meteorologickým vplyvom alebo v nepálenej forme: *tehla surová*; tehla stavebným materiálom už v staroveku (pozri *Sumer*); pálené a hladené tehly používané vo veľkom v *novobabylónskom* stavebníctve; pozri *tvarovka*, *trieslovka/tehla trieslová*, *klinker*; *behúň*, *vážnik*; tzv. *klenba nepravá*, *klenba priečnicková*, *klenba sieťová*, *klenba valená*

Izraeliti vyrábajú tehly (flámska bible histórie, pol. 15.)

Ch. Weigel st.: Výroba tehál (medirytina, 1698)

tehla klinker - *klinker*

tehla pálená - pozri *Koloseum*

tehla neomietnutá - český ekvivalent *režná cihla*

tehla nepálená - *tehla surová*

tehla surová/tehla nepálená - *tehla* nevytvrdená pálením (český termín: *vepřovice*); stena z takýchto tehál tiež nazývaná *lepenica*; pozri *adoba*

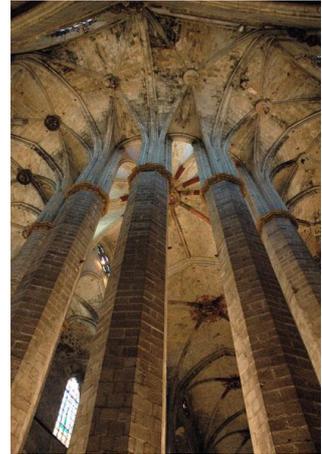
R. J. van Vries: Chatrče pri rieke s postavami (1650)

tehla trieslová - *trieslovka*; veľmi ľahká *tehla*, vzniknutá primiešaním garbiarskeho triesla, ktoré pri vypaľovaní zanechávalo dutiny; v *gotike* používané na stavbu *klenby*; pozri *tehlová gotika*; porovnaj *adoba*, *pisé*

tehlová architektúra - *architektúra ražná/tehlová*

tehlová gotika - Dudák: gotické stavby z tehál, rozšírené od 13.st. v severnej Európe (Holandsko, severné Nemecko, Pobaltie, Švédsko, Fínsko); neskoršie prostredníctvom holandských osadníkov aj stavby v južnom Francúzsku, Španielsku, Taliansku a južnom Nemecku; ozdobné prvky prenášané do tehál, využívanie glazovaných tehál, často v kombinácii s kameňom; zadné plochy múrov často natreté vápnom; stavby bez silného prelamovania múrov; charakteristický je stupňovitý, jemne členitý ozdobný štít (chrámy v Prenzlau a Brandenburgu), ostro zahrotené veže, časté používanie *klenby hviezdovej*; stavali sa prevažne *halové kostoly bez oporného systému*, menej často *baziliky*; časť tehlových stavieb bola vybudovaná *rádcom Nemeckých rytierov*; pamiatky: Holsteinská brána v Lübecku, chrámy v Stralsunde (14.st.), Chorine, Rostocku a Gdaňsku; v českých krajinách chrám

sv. Ducha v Hradci Králové; pozri *partikulárna gotika nemecká, tehlová stavba, tvarovka, tehla trieslová, štít stupňovitý; polychromia*

Katedrála sv. Kríža a sv. Eulálie v Barcelone
Kostol Santa Maria del Mar v Barcelone

tehlová hlavica - hlavica tehlová

tehlová stavba - v starovekej a stredovekej architektúre *stavba* prevedená z pálených *tehál*, ktorej vnútorná strana zostáva často neomietnutá alebo neobložená; prví v kresťanskej Európe použili pálené tehly Rimania (pozri *opus, stavebný materiál*), neskoršie tento typ stavby prevzala *Byzancia*, ktorá ich striedala s prírodným *kameňom*, ale aj ku čisto tehlovým stavbám; pálené tehly poznali už v *Mezopotámii*; románske lombardské stavby z tehál sa stali príkladom pre stredovekú nemeckú architektúru (pozri *tehlová gotika*) na severe a severovýchode v 12.st. až do neskoršej *gotiky*; v tehlových stavbách gotických boli krehké ozdobné prvky väčšinou vynechané alebo zjednodušené (pozri *fiály*) a zakrivené profily *kružby, ostenia portálov* boli skladané z *tvaroviek*, pálených vo zvláštnych formách; vzhľad stavieb bol strohý a mohutný, veľké a hladké plochy boli odľahčené *slepými oblúkmi* hrotitého tvaru, *frontónmi* a *štítmí bočnými*; tmavé *glazované* tehly označovali architektonicky dôležité miesta a oživovali jednofarebnú červenú stavbu

Opátstvo Saint Sever (pol. 10.st.)

Křížová klenba ochodze rajského dvora (opátstvo Saint Sever, pol. 10.st.)

tehlové murivo - *murivo tehlové*

tehotenstvo - pozri *narodeninová tácka; Navštívenie Panny Márie*

Slovenský maliar z 2. polovice 15.storočia: Navštívenie (1470-1500)

K. Witz: Orodovanie za spásu (1444)

techelet - starozákonný názov pre *purpur* tmavšieho, fialkovastého odtieňa, podobne ako *takiltu*; pozri farby v *Biblii*

technická grafika - *grafika technická*

technika - vo výtvarnom umení spôsob, postup pri realizácii *diela*; pozri *forma*, *obsah*

technika anglická - *anglická technika*

technika anjelské bodkovanie - *anjelské bodkovanie*

technika bodkovacia - *bodkovacia technika*

technika bodkovania - *pointing*

technika ceruzková - *ceruzková technika*

technika cestovej tlače - *tlač cestová*

technika clactonská - *clanctonská technika*

technika cloisonné/cloazon - *cloisoné*

technika crayonová - *crayonová technika*

technika dessin aux crayons/aux deus crayons - *dessin aux trois crayons/aux trois crayons*

technika détrempe - francúzska obdoba techniky *gvašu*; maľba do mokrého *podkladu*; *mokrý do mokrého*

technika eludorická - *maľba miniatúr pod vodou*; v 18.storočí maľba na plátne, imitujúca maľbu na *slonovej kosti*; ako *podložka* sa používal *taft* nalepený škrobom na brúsenú sklenú doštičku, ako *podklad* sa užívala *bieloba barytová* rozotrená v *oleji makovom*; na vybrúsený podklad na naniesla vrstva *striebornou ceruzou* alebo štetcom, *podmaľba* pigmentmi v makovom oleji; na podklad opatrený vodotesným rámkom sa naliala voda a maľba pokračovala technikou *olejomal'by*, podľa potreby sa vylievala špinavá a nalievala čistá voda na maľbu; na záver sa voda vyliala a maľba sa vysušila pod sklom na teplom mieste; rukopis pôsobením vody potlačený

technika eritrografická - *eritrografická technika*

technika grafická - *grafické techniky*

technika grécka - *grécka technika*

technika champlevé - *champlevé*

technika jamkového emailu - jamkový email

technika krejonová - krejonová technika

technika kriedová - kriedová technika

technika lazúrna - lazúrna technika

technika liatia na stratený vosk - technika odlievania bronzu: cire perdue/stratený vosk/stratená forma; pozri technika odlievania

technika limoneská - limoneská technika

technika lineárna - lineárna technika

technika millefiori - millefiori

technika mokrý do mokrého - détempre

technika mokrým na suché - pozri mokrým na suché

technika na bielom pozadí - štýl gréckej vázovej maľby, v ktorej sa čierne figúry objavujú na bielom pozadí; štýl sa vyvíjal v attickom regióne (pozri attická keramika); vystriedala korintskú produkciu (pozri orientalizujúce obdobie); technika na bielom pozadí prekvitala Aténach a Etrurii od konca 6.st.-do neskorého 5.st.pr.Kr.; medzi najstaršie keramiky maľované s touto technikou, patrí kantharos z 570 pr.Kr. podpísaný C. a podpísaný hrnčiarom maliara Nearchos, ktorý bol nájdený na Akropole; metóda techniky na bielom pozadí sa skladá z aplikácie bielej engoby z vápenatých hliniek na terakotový črep a následnej maľby; v ďalšom vývoji techniky sa používalo často umývanie farby textilom alebo kožou z figúr; v prvej fáze techniky sa používali prerušované pruhy farby, ktoré zdôrazňovali tvar nádoby; použitie bielej farby v spojení s obrysom sa datuje do 520 pr.Kr. a je spojené s dielňami Andokines maliar, Nicosténes a Psiax

https://en.wikipedia.org/wiki/White_ground_technique

Skyfos na prelamovanej nohe so sfingami, labuťami a supom (technika na bielom pozadí, proto-attická keramika, 700 pr.Kr.)

Peleas unáša Thetis (technika na bielom pozadí, tanier, Boeotia, 500-475 pr.Kr.)

Herakles bojuje s Geryonom (technika na bielom pozadí, attický lekythos, 6.st.pr.Kr.)

Diosphos maliar: Achilles a Ajax hrajú doskovú hru (technika na bielom pozadí, lekythos, 500 pr.Kr.)

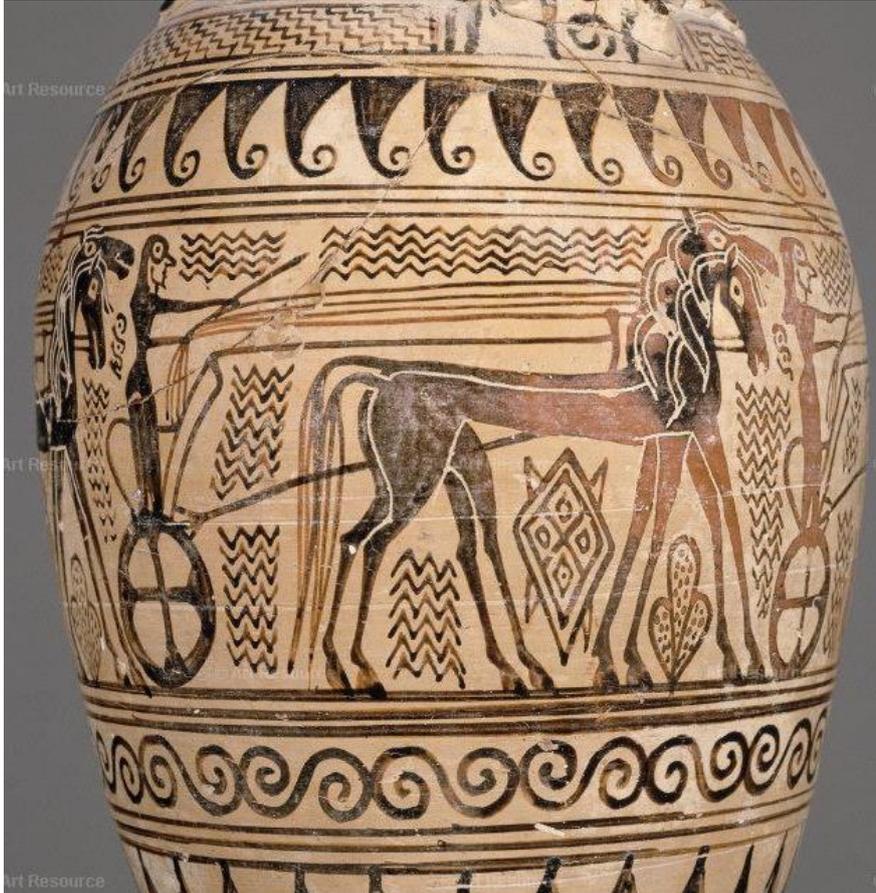
Maliar Thanatos: Hypnos a Thanatos odnášajú telo Sarpedonta z bojiska Troje (technika na bielom pozadí, lekythos, 440 pr.Kr.)

Villa Giulia maliar: Kylix (technika na bielom pozadí, 470 pr.Kr.)

Penthesilea maliar: Nike ponúka veniec víťaznému atlétovi (technika na bielom pozadí, 460-450 pr.Kr.)

Jazdci na chariotoch (lútroforos technikou na bielom pozadí, orientalizujúce obdobie, 700-680 pr.Kr.)

technika odkrývacia - odkrývacia technika

technika odlievania - pozri *kameňolit, odlievanie do bronzu (cire perdue/stratená forma/stratený vosk, odlievanie do pieskovej formy), odlievanie sadry, odlievanie za použitia pružných plášťov z plastických hmôt*

technika pastelová - pastelová technika

technika pastilková - pastilková technika

technika pastózna - pastózna technika

technika počítačová - počítačová technika

technika pointillé - pointillé

technika priehradkového emailu/cloisoné - byzantská technika letovania úzkych plieškov *zlata* na podklad podľa vopred vyhotovenej kresby a dodatočné zalievanie vzniknutých priehradiek farebnou sklovinou (pozri *sklo*); *islamská* technika rozšírená v *byzantskom, románskom* umení; prevzatá v 15.st. *čínskym výtvarným umením*; porovnaj *champlevé*

technika razená - tlač šrotová

technika scagliolová - scagliolová technika

technika servítková - dekupáž

technika slučková - slučková technika

technika suché plstenie - suché plstenie

technika šiesta - šiesta technika

technika škrabacia - termín uvádzaný tiež pre *mezzotintu*

technika špachtľová - špachtľová technika

technika štetcová - štetcová technika

technika Tiffany - Tiffany (technika)

technika tkania - pozri *zápätková technika, torontali, grécka technika, grécky sumak, slučková technika, smyrnský uzol-gordes, perzský uzol-senneh; tkanie, tkáčstvo*

technika vykrývacia - vykrývacia technika

technika výtvarná - výtvarné techniky

techniky -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Techniques>

fotografické techniky - *techniky fotografické*

techniky kombinované - 1.v maľbe: *combine painting/kombinovaná maľba*

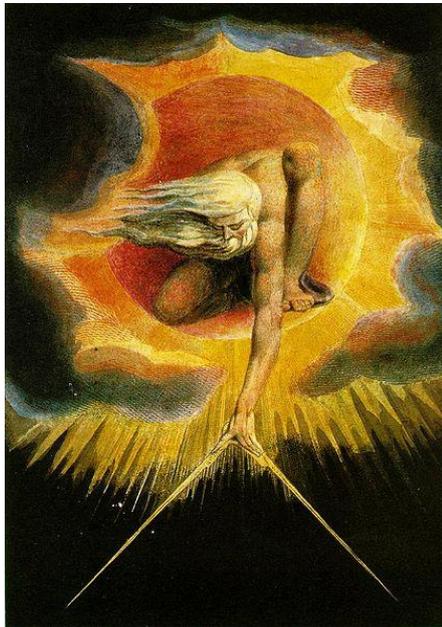
2.v kresbe a maľbe využitie rôznych médií na jednom obraze, napr. kombinácia *tempery* a *olejomalby*, *pastelu* a *tempery* alebo *gvaša* apod.; pozri *zeleň van Dyckova*

3.kombinácia *podkladov*, napr. *lepenka* a *novinový papier* alebo *fotografia*; pozri *maliarske techniky*, *technika olejomalby*, *fotomalba*

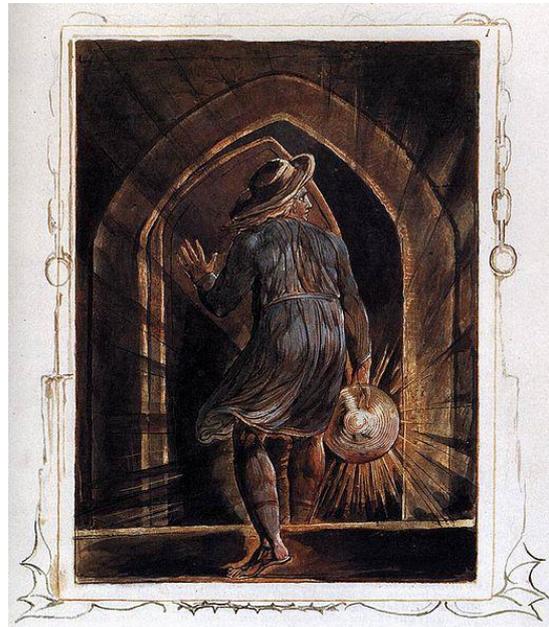
4.v *grafike umeleckej/grafike voľnej*: postup zlučujúci niekoľko grafických techník, napr. *lept*: *akvatinta so suchou ihlou* apod.

www: špecifická skupina hĺbkotlačových techník, ktoré nie sú kombináciou zvyčajných techník *tlače z hĺbky*, ale postupom, v ktorom grafik využíva najrôznejšie materiály (papier, textilie, laky) vrstvené na ploche; autor tak dáva vyniknúť ich odlišným štruktúram; ojedinelého efektu sa dosahuje pri tzv. *reliéfnej tlači z hĺbky*, najmä ak ide o formu bez použitia tlačových farieb; typická pre ňu je do silnej dosky extrémne hlboko vyleptaná kresba; tlačí sa v lise za vysokého tlaku na veľmi silný a pevný ručný papier; výtvarný účinok je založený na odtlačku reliéfu na papier; porovnaj techniky *tlače z výšky*: *tlač materiállová*, *prírodninová*, *frotáž*

<http://www.galori.eu/news/tema-grafika1/>

W. Blake: Starý dní (lept, akvarel, 1794)

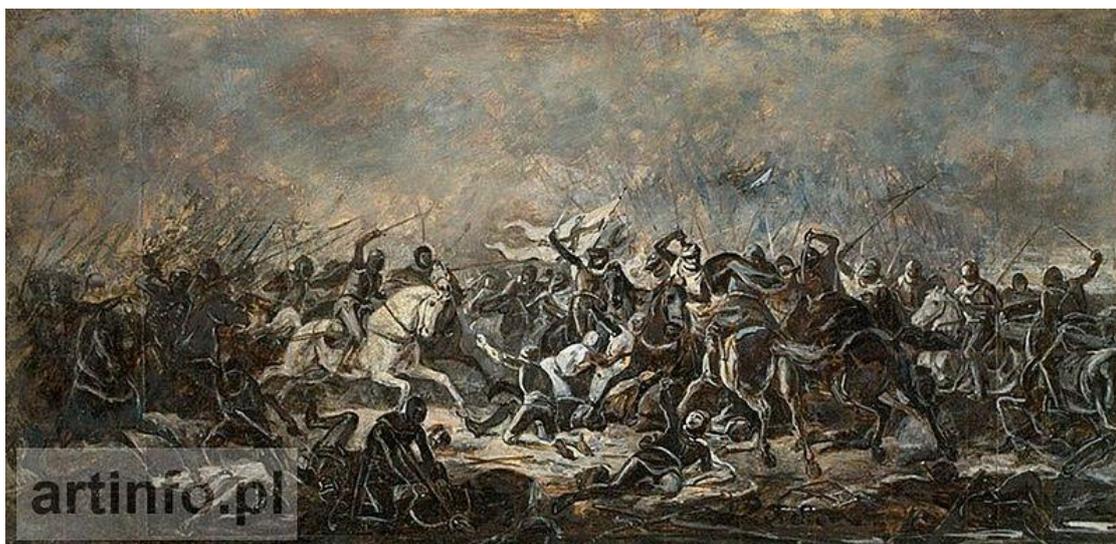
W. Blake: Los vstupujúci do hrobu (lept, perokresba, akvarel a zlato; 1804 -1820)

M. Vrubel: Perlorodky (pastel, gvaš, uhol, 1904)

M. Vrubel: Šesťkridly serafín (ilustrácia k Puškinovej básni Prorok; ceruza, akvarel, 1905)

F. Sypniewski: Bitka pri Grunwaldu (akvarel, tuš, ceruza, 1848-1850)

A. Rackham: „Po tomto vtáky povedali, že mu budú pomáhať“ (pero, tuš, akvarel)
J. Beňo: Lastovičky (temperové a olejové farby, materiálová tlač)

K. Guedel: Zlé vibrácie (kombinovaná technika, 1912)

M. Gašpar: Zem (azbestocement, eternit, kombinovaná technika, 1960-1970)

techniky kresby suchou stopou - termín užívaný v pedagogike: výtvarnej výchove; vychádza z delenia kresby podľa materiálu, ktorý zanecháva suchú a mokrú stopu (porovnaj v grafike *suchá ihla*, *mokrý postup*; v *polygrafii*: *tlač suchá*); kresba suchou stopou zahŕňa kresliarske techniky, ktoré zanechávajú stopy pigmentu - tuha, uhol, hlinka: kresba *ceruzou*, *rudkou*, *uhlom*, príp. *pastelom*

techniky kresby mokrou stopou - termín užívaný najmä v pedagogike: výtvarnej výchove; vychádza z delenia kresby podľa materiálu, ktorý zanecháva suchú a mokrú stopu (porovnaj v grafike *mokrý postup*); kresba mokrou stopou zahŕňa techniky, ktoré využívajú kresliarskeho nástroja a farby: pera, drievka alebo husieho brku a *tušu* alebo *atramentu*: *perokresba*, *kresba drievkom* (porovnaj ako nástroj *pero bambusové a trstinové*), kresba *fixami* (pozri *flomaster/fix*), kresba štetcom (pozri *štetcová kresba*)

techniky maliarske - maliarske techniky

techniky olejomalby - 1) klasická vrstevnatá výstavba obrazu, pri ktorej platí zásada, že spodná vrstva musí byť suchšia ako horná; pozri podmalba, medzilaky

2) technika *alla prima*

3) *pastózna technika*

pozri *olejomalba*, *impasto*, *kombinovaná metóda malby*

techniky sochárske - sochárske techniky

techniky umelecké - umelecké techniky

techniky voskové - voskové techniky

techniky výtvarné - výtvarné techniky

Techno/štýl Techno - štýl obliekania odvodený z typu modernej hudby 80.rokov; tesné strihy odevov, lesklé materiály, „neónová“ farebnosť krátkych účesov, topánky s vysokými podošvami; pozri *móda*

technológia historická - historická technológia

technopignion - paignon

te-chua/techua - čínsky názov porcelánu „*blanc de Chine*“